

FIETSCOMMUNITY 3.0

AGENDA

CONTACT

CYCLING COMMUNITY

FIETSCOMMUNITYHet kennisdomein van actieve mobiliteit verder uitdiepen
Cycling Community

HOME

BIJDRAGEN

BLOGS

NIEUWS

ARCHIEF

COMMUNITY

KENNISBANKEN

KENNISPLATTEGROND

NIEUWS TICKER >

[2024-05-05] Mobility and Spatial Planning >

SEARCH ...

[HOME](#) > [ARCHIEF](#) > Masterthesis: Schoonheid of comfort? De fietser gaat liever rechtdoor!

Masterthesis: Schoonheid of comfort? De fietser gaat liever rechtdoor!

ARJEN KLINKENBERG, MSC

© 2019-02-21 Arjen Klinkenberg Archief

UITGELICHT

Verhuizen / Moving

© 2024-12-19

Cycling professor appointed at Ghent University

© 2024-01-30

8th Annual Meeting of the Cycling research board

© 2023-12-21

7th Annual Meeting of the Cycling research board

© 2023-10-30

Domeinen: **(E1) Effectieve mobiliteit** Kringen: **(C1) Bovenbouw**

Onderzoekstypen: **(R1) Wetenschappelijk**

Projectnaam

Masterthesis: Schoonheid of comfort? De fietser gaat liever rechtdoor!

Onderzoekstypen	R	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Domeinen	E	1	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		4	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		5	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kringen		C	1	Bovenbouw			C	2	Middenveld			C	3	Basis		

Masterthesis: Schoonheid of comfort? De fietser gaat liever rechtdoor! Natuurlijke omgeving en ruimtelijke structuur als motiverende factoren voor fietsroutekeuzegedrag in de provincie Utrecht

Projecteigenaar, of -opdrachtgever

Universiteit Utrecht

Projectomgeving

Provincie Utrecht

Projectonderzoeker of -uitvoerder

Arjen Klinkenberg, Msc

Trekker Fietscommunity

Arjen Klinkenberg

Tweede contact

Fietscommunity

Trigger

De afgelopen maanden ben ik er achter gekomen dat de rol van de fiets nog zo onderschat wordt bij het grootste deel van de bevolking. Ontzettend veel bedrijven en organisaties zijn er mee bezig om het fietsen nog populairder te maken en steeds beter te faciliteren, maar de grootste slag die gemaakt moet worden is het doordringen tot het denken en het maken van keuzes. Er moet een

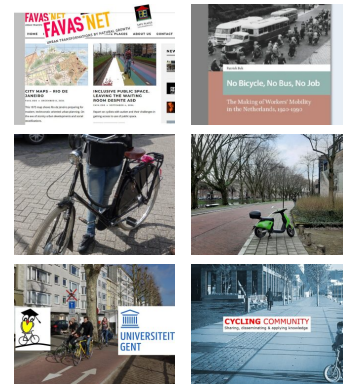
Summer Update Cycling Community

🕒 2023-07-26

10 jaar Fietscommunity

🕒 2023-06-12

REDACTEUREN

FC RED.

published 68 articles

BELLA BLUEMINK

published 65 articles

ARJEN KLINKENBERG

published 46 articles

ROBVDIJL

published 6 articles

switch komen in het menselijk gedrag, waarbij de fiets als serieuze optie moet worden gezien voor woon-werkverkeer binnen de 20 kilometer. De elektrische fiets en in nog grotere mate de speedpedelec zijn fietsinnovaties die hier ontzettend aan kunnen bijdragen, zeker gecombineerd met de opkomst van de fietssnelweg, die de fietser comfortabel en veilig van huis naar werk moet brengen.

De trigger voor dit onderzoek is dat de onderzoeken die tot nu toe uitgevoerd zijn op het gebied van het verklaren van routekeuzegedrag van fietsers, voornamelijk focussen op verkeersdrukke, wegkwaliteit en reistijd, de invloed van verschillende weersomstandigheden op fietsgedrag en de veiligheid voor de fietser in een stedelijk netwerk dat – zeker op internationaal vlak- gedomineerd wordt door de auto en het andere gemotoriseerd verkeer. Deze onderzoeken concluderen dat men bereid is om een kleine omweg te fietsen om daarmee de verkeersveiligheid te verhogen. Dit houdt voor de fietser in dat de aanwezigheid van een fietsstrook of fietspad zeer gewenst is en voor een hogere verkeersveiligheid zorgt, maar andere factoren zoals weersomstandigheden worden hierin vaak niet meegenomen, waardoor die invloed op fietsroutekeuze nog onbekend is. Rob van der Bijl en Lucas Harms geven tevens aan dat het gat in de wetenschappelijke kennis over de invloed van variabelen binnen de sectoren milieu, ruimte en de sociale factoren op het fietsroutekeuzegedrag groot is.

Domeinen

(E1) Effectieve mobiliteit

Kringen

(C1) Bovenbouw

Onderzoekstypen

(R1) Wetenschappelijk

Samenvatting

Dat de fiets aan populariteit wint is dus wel duidelijk, maar wat zijn nou daadwerkelijk belangrijke factoren die de fietser doen bepalen om een route te kiezen? Volgens eerder onderzoek kan er hierbij

een onderscheid gemaakt worden tussen de natuurlijke factoren zoals de weersomstandigheden en de vorming van het landschap, en de ruimtelijke structuur, of simpel gezegd de door de mens aangelegde omgeving. Vrij onbekend is de mate waarin deze factoren de routekeuze van de fietser beïnvloeden. Daarom is dit onderzoek gestart, waarbij naar aanleiding van de GPS gegevens uit de Fietstelweek 2015 enkele routes in Utrecht getest zijn op verschillende factoren, met als doel om de invloed van deze factoren op de fietsroutekeuze aan het licht te brengen.

De persoonlijke kenmerken gender en opleiding/inkomen lijken de belangrijkste rol te spelen in de fietsroutekeuze. Andere persoonlijke kenmerken zoals leeftijd, etniciteit en toegang tot een auto spelen in mindere mate een rol in routekeuze, voornamelijk in modaliteitskeuze.

De invloed van de natuurlijke omgeving op fietsroutekeuze richt zich voornamelijk op de hoogteverschillen en de weersomstandigheden. Hoogteverschillen zijn voor de utilitaire fietser een reden om een andere route te nemen, die maximaal 10 minuten langer is. Qua weersomstandigheden blijkt dat de fietser bij regen een meer beschutte route prefereert en dat dit ook geldt als de zon voor extreme temperaturen zorgt. Echter, vaak kiest de reiziger eerder aan ander vervoersmiddel bij regen dan een andere route op de fiets.

De invloed van ruimtelijke structuur op de route vertaalt zich vooral in de mate van scheiding van modaliteiten die zeer belangrijk hierin is, maar ook het type bestrating en de wegbreedte spelen een cruciale rol. Barrières zoals rotondes of verkeerslichten en drukte op de route zijn veel minder van belang dan je zou verwachten. Tot slot moeten ook zeker de kenmerken van de rit in ogenschouw worden genomen. De lengte van de rit is waarschijnlijk de belangrijkste factor in de routekeuze en ook de reistijd is van grote waarde, al hangen die twee uiteraard vaak grotendeels samen.

Vervolgens kan de hoofdvraag op de volgende wijze worden beantwoord. Vooral de lengte en directheid van de route speelt een belangrijke rol, waarbij opvallend genoeg reistijd minder belangrijk is in de keuze van een route. Ook is het rijcomfort zeer belangrijk, want de fietser kiest voor een goed geasfalteerde route, op een weg die breed genoeg. Tevens moet deze route veilig zijn, waarbij de scheiding van verschillende vervoersmodaliteiten het belangrijkste punt is. Fietsers zijn voor barrières die vertraging opleveren – zoals verkeerslichten en kruispunten- niet zo gevoelig,

aangezien de lengte en directheid van de route veel belangrijk wordt geacht dan de tijdsduur van de route. De drukte die op elke onderzochte route een belangrijke rol leek te spelen in de afkeer voor de route, blijkt niet zo belangrijk als verwacht. Men neemt deze drukte voor lief, als de route daarmee wel zo kort en direct mogelijk is. Persoonlijke kenmerken spelen een kleine rol, waarbij de vrouw meer belang hecht aan een voornamelijk veilige route en de hoogopgeleide fietser met een goed inkomen ook wel een mooie, rustige route door een groene omgeving verkiest. Maar in het kort gezegd heeft voornamelijk de ruimtelijke structuur een belangrijke invloed op de routekeuze van de fietser in de provincie Utrecht.

Uw tags

Fietsgedrag, Routekeuze, Motiverende factoren, Fietstelweek, Gebouwde omgeving, Natuurlijke omgeving

Beschrijving

Doel en opzet

Het gebruik aan kennis op het gebied van fietsroutekeuzegedrag vraagt om meer onderzoek om het gedrag van fietsers beter te begrijpen en daar als beleidsmakers op in te kunnen spelen. Daarom zullen de variabelen natuurlijke omgeving en ruimtelijke structuur (welke beiden ingeschaald kunnen worden onder de sectoren milieu en ruimte) uitgebreid onderzocht worden in deze masterscriptie. Om het inzicht te krijgen in de invloed van deze factoren op het routekeuzegedrag van fietsers zal een onderzoek uitgevoerd en beschreven worden in deze scriptie. Met data verkregen uit de Fietstelweek zullen kaarten gemaakt worden en analyses uitgevoerd worden waarmee hopelijk het gedrag van de fietser beter begrepen kan worden.

Uiteindelijk zal de volgende onderzoeksvraag beantwoord worden: "In hoeverre hebben de persoonskenmerken, de natuurlijke omgeving en de ruimtelijke structuur invloed op het routekeuzegedrag van fietsers in de provincie Utrecht?"

De onderzoeksvraag zal verder worden uitgewerkt in een tweetal deelvragen:

1. "In welke mate en op welke manier beïnvloeden de persoonlijke kenmerken, kenmerken van het huishouden en kenmerken van de

rit het routekeuzegedrag van fietsers?”

2. “In welke mate en op welke manier beïnvloeden de natuurlijke omgeving en de ruimtelijke structuur het routekeuzegedrag van fietsers en hoe wordt deze relatie beïnvloed door de persoonlijke kenmerken, kenmerken van het huishouden en kenmerken van de rit?”

Organisatie en financiering

Het onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van het afstuderen aan de opleiding Urban Geography van de Universiteit Utrecht. Het was in dat kader daarom niet noodzakelijk om financiering voor het onderzoek te vinden.

Periode en beschikbaarstelling

Dit onderzoek is uitgevoerd in de periode februari 2016 – juli 2017.

Werkpakketten

Er is gekozen om 3 routes te selecteren in de stad Utrecht die als casus dienen in het onderzoek. Vanuit de conclusies van die 3 routes zijn de conclusies getrokken die aan het einde van de scriptie zijn gepresenteerd. De 3 gekozen routes zijn:

1. Spoor – Vredenburg, vanaf de Daalsesingel tot aan het Neude
2. Smakkelaarsveld, vanaf het spoor tot aan de Daalsesingel
3. Vleutenseweg – Spoor, vanaf het kruispunt met de Cartesiusweg tot aan de Daalsetunnel

Toepassingen

Het resultaat van dit onderzoek is een uitgebreide analyse over de impact van verschillende factoren op het routekeuzegedrag van de fietser in Utrecht, verwerkt in een masterthesis.

Overige

Ondanks de resultaten die redelijk realistisch lijken te zijn, moeten er wel enige opmerkingen gemaakt worden over het onderzoeksproces. Allereerst betreft het onderzoek een redelijk klein onderzoek, aangezien er maar drie routes in de stad Utrecht onderzocht zijn. Er waren niet genoeg tijd, data en technische mogelijkheden om naar meer routes in de gehele provincie te

kijken en een groter beeld te krijgen van de factoren en hun invloed op fietsroutekeuze. Het onderzoek dat nu gedaan is, geeft wel degelijk een goede indicatie van de fietsroutekeuze in de stad, maar voor meer kennis in de gehele provincie zal er ook nog extra onderzoek gedaan moeten worden in de meer landelijke gebieden van Utrecht, maar ook in bijvoorbeeld de stad Amersfoort. De conclusies die uit dit onderzoek worden getrokken zijn gebaseerd op relatief korte verplaatsingen en de reistijdsverschillen zijn maar gering. Bij langere regionale verplaatsingen zijn reistijdverschillen van alternatieve routes groter en worden ze ook naar verwachting belangrijker in de routekeuze. Relaterend aan de grootte van het onderzoek moet gezegd worden dat de plannen die in het onderzoeksvoorstel zijn opgesteld veel te ambitieus waren voor dit onderzoek. Onder meer was het plan om gegevens van het KNMI mee te nemen in het onderzoek naar de invloed van weersomstandigheden, maar de verkregen data bleek te ruw om op een goede manier mee aan te gang te gaan.

Achtergronden

Aanvullingen

Tijdens het wereldwijd grootste fietscongres Velo City 2017 in Nijmegen, bleek dat het onderwerp van dit onderzoek nog altijd een witte vlek in het wetenschappelijk onderzoek is. Een studie van Bas Govers (Goudappel Coffeng) wees uit dat de perceptie van fietsers over een bepaalde route ontzettend uiteenlopend is. De ene persoon gokt over een route vijf minuten te hebben gedaan, terwijl een ander dezelfde route met een kwartier inschat. Over de oorzaak van deze inschattingen zijn ideeën, zoals dat een positieve beleving van de fietsroute de rit sneller lijkt gaan, maar wat de precieze gedachte hierachter is, is nog onbekend. Nieuw wetenschappelijk onderzoek is aan de TU Delft gestart in het kader van het Allegro-project om meer kennis te ontwikkelen over de factoren die meespelen bij routekeuze en de perceptie van de gebruikers van fietsroutes.

Publicaties en referenties

Masterthesis 'Schoonheid of comfort? De fietser gaat liever rechtdoor!'

Betrokken maatschappelijke partijen

Universiteit Utrecht, Fietsersbond, ThuisraadRO, KiM, Keypoint Consultancy, HUGOCYCLING, Provincie Gelderland, TU Delft, Fietscommunity.

Gerelateerde projecten

PM

Gerelateerde toepassingen

PM

Vervolgonderzoek

Vervolgonderzoek is hier nog niet op uitgevoerd, maar er is zeker een aantal onderwerpen uit de thesis interessant om verder onder de loep te nemen. Zo kan een vergelijkbaar onderzoek op grotere schaal of in een ruraal gebied nieuwe inzichten geven, en kan er ook meer aandacht worden besteed aan factoren die nu niet of nauwelijks zijn meegenomen, zoals bijvoorbeeld de weersomstandigheden. Ook zal de invloed van de elektrische fiets nauwlettend in de gaten moeten worden gehouden, aangezien dat een verschil op gaat leveren in de afstand die men bereid is om per fiets af te leggen.

Links

<https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/365902>

Andere media

PM

Tekst- en beeldrechten

Maarten Hartman

Contactgegevens

Arjen Klinkenberg
arjengklinkenberg@hotmail.com

FIETSGEDRAG

FIETSTELWEEK

GEBOUWDE OMGEVING

MOTIVERENDE FACTOREN

NATUURLIJKE OMGEVING

ROUTEKEUZE

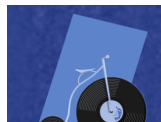

« PREVIOUS

Fietsen en de trein:
Naar een dubbele
schaalsprong in
OV-rail en Fiets

NEXT »

Cycling safe and
sound

RELATED ARTICLES

Het
optimaliseren
van fietsgedrag
in
verkeersmodelle
n

Zolang ik fiets

FIETSCOMMUNITY 3.0

AGENDA

CONTACT

CYCLING COMMUNITY

© Fietscommunity 2013-2023